

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Opening van het verstand

„Toen opende Hij hun verstand opdat zij de Schriften verstonden”.

Lucas 24 : 45.

Het is tijdens de verschijning van de opgestane Christus op de avond van Pasen. Hij opent voor Zijn discipelen het verstand om de Schriften te doen verstaan.

Hoe is het mogelijk, dat dit nodig is, zal misschien iemand zeggen. Zij zijn toch discipelen!?

Inderdaad. Zij hebben het hoogste onderwijs gehad, n.l. van de hoogste Profeet en Leraar. Uit Zijn mond hebben zij de Schriften gehoord. De Schriften aangaande Zijn lijden en sterven, de Schriften aangaande Zijn opstanding.

Zij zijn dus bijzonder onderwezen en konden dus wel weten van alles, wat met Hem gebeuren zou. En toch... wat staat er van hen geschreven bij Zijn laatste lijdensaankondiging? „En zij verstonden geen van deze dingen en dit woord was voor hen verborgen en zij verstonden niet hetgeen er gezegd werd”.

En nu: de Emmaüsgangers zijn tot hen gekomen. Paulus heeft getuigd van de aparte verschijning aan hem. Zij hebben zelf al beleden: „de Heere is waarlijk opgestaan”. In levend geloof hebben ze zo zelf de boodschap al vertolkt. En toch, dat geloof wordt bewogen. Zij hebben nodig buiten zichzelf in de Schriften gefundeerd te worden. Tot beschaming van hun wankelmoedig hart en hun niet verstaan. Maar ook tot onderwijs en vertroosting in Hem, Die de enige Bron van hun leven is.

En nooit zullen ze de Schriften verstaan, dan alleen door de Goddelijke werking op hun verstand, die opent voor de Schriften. Het is die verborgen werking van boven, die de verduistering van het verstand verbreekt en de zin en betekenis van de Schriften doet verstaan.

Ziet, die verborgen werking van de Heilige Geest hebben wij allen nodig om de Schriften te verstaan. Zonder die werking zijn de Schriften wel Schriften; zij stellen ons verantwoordelijk en komen met zo ernstige en welmenende roepstemmen.

Nooit kan één mens die onder het Woord verkeert, God de schuld geven van zijn onbekeerd hart en verduisterd verstand. God heeft ons éénmaal gesteld in het Paradijs om Hem te kennen. En na het verloren Paradijs laat Hij de Schriften uitgaan om in Christus de weg ter verlossing bekend te maken.

Echter alleen déze krachtige werking doet de Schriften verstaan. Opening van ons verstand voor de Schriften en van die Schriften voor ons verstand zijn allebei nodig. Anders blijven de klanken in ons wezen vreemd, kunnen wel eens een ogenblik ontroeren, maar dringen niet door in het diepst van ons hart en verstand.

Is het zó voor u Pasen geweest? Helaas de nadruk op het laatste woord: geweest! Dan zegt de Heere u evenwel, dat ge van het Paas-Woord nooit afkomt. Zeg het tot de Heere: „U hebt Uw woord gegeven, open mijn verstand opdat ik het verstaan mag, tot eer van Uw Naam en tot heil van mijn ziel”. De Heere heeft er zo'n lust in, dat ge biddend acht geeft op de Schriften. Hij heeft zelfs een bijzondere toezegging voor allen, die in oprechtheid daarin de Heere nodig hebben: „opdat gij gelovende het leven hebt”.

Wat wonder. Wat de discipelen nodig hebben brengt de Opgestane Christus nu Zelf mee. Hij komt door gesloten deuren. Voor Hem kunnen ze niet dicht blijven. Hij kreeg een geopend graf op het betalen van de schuld. Zo gaan ook de deuren open en kan het verstand van de discipelen niet gesloten blijven. Hij toont de tekenen van Zijn lijden. Hij eet voor hun ogen een gebraden vis en honingraten. Hij wil alle twijfel en ongeloof wegnemen. Maar bovenal leidt Hij hen in de Schriften door de opening van hun verstand. En daardoor gaan ze de geheimen van Zijn sterven en opstanding verstaan. Zo mogen ze straks uitgaan om de Schriften te verkondigen. En in die Schriften de gestorven en opgestane Borg. Die vrede heeft aangebracht voor een schuldig volk en vrede schenkt langs de weg der bekering.

Is het zó Paasfeest voor ons geweest? Het is veel het leven uit Hem te ontvangen. Een wonder van boven. Maar zalig hij, die in de Schriften wordt ingeleid. Door het geloof wordt deze Borg dan in de Schriften gekend, omhelsd tot heil van het zondarshart. Dan blijft deze Goddelijke daad nodig. Naar het vlees blijft het verstand verduisterd.

Nooit groeit het kind van God boven het onderwijs uit in de Schriften. Om Zichzelf te kennen. Om Hem te kennen. Om eeuwig God de eer te geven voor het werk der zaligheid. Om te getuigen in een donkere wereld van de enige Naam onder de hemel, tot zaligheid gegeven.

D. Slagboom.

Ontmoetingsdag

We willen weer de aandacht vestigen op de ontmoetingsdag, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 9 april a.s. in het kerkgebouw van de kerk te Sliedrecht-centrum. Het programma ziet er als volgt uit:

morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur:

opening Ds. G. Blom
spreker Ds. L.W. van der Meij
slotwoord Ds. H.C. van der Ent

PAUZE

middagsamenkomst: aanvang 14.00 uur.

opening Ds. M. Vlietstra
spreker Ds. P. van Zonneveld
slotwoord Ds. M.C. Tanis

Er zal weer een boekentafel zijn, waar goede lektuur te verkrijgen is. Uiteraard zullen daar ook boeken te koop zijn die uit onze eigen kring verschenen zijn.

We hopen dat we elkaar weer in grote getale in Gods gunst mogen ontmoeten.

B.

IN DE BEGINNE

Genesis Eén tot Drie
en het Gezag van de Heilige Schrift

door Prof. Dr. Edward J. Young

4.

Het Absolute Begin

Het woord „begin” is natuurlijk een betrekkelijke uitdrukking.

Het impliceert het begin van iets. Sommigen zijn van mening dat het alleen betrekking heeft op het begin van de geschiedenis der mensheid. Doch de inhoud van de uitdruk-

Van de administratie

In de afgelopen periode werden de volgende giften ontvangen: voor de school in Dundas f300,-; voor ons blad f487,50 en voor de ontmoetingsdag in Sliedrecht f25,-. Hartelijk dank hiervoor. We konden weer 8 nieuwe abonnees inschrijven, waarvan er 5 in Canada wonen. We ontvingen enige keren ons blad, bestemd voor L. Post, Ambachtsweg 6 te Urk terug met de aantekening van de P.T.T. „vertrokken”, terwijl ook het blad voor R. Pellegrom, IJmuidenstraatweg 78, IJmuiden teruggestuurd werd met de aantekening „geadresseerde verhuisd”. Wie kan ons helpen aan de juiste adressen van deze abonnees?

Dit is alweer het zevende nummer van de 18e jaargang en toen we dezer dagen nagingen hoeveel abonnees er deze jaargang nog niet betaald hadden, zijn we erg geschrokken. Weet u waarom? Omdat er ongeveer 900 hun abonnementsgeld niet hadden betaald. Dat is heel erg. U heeft toch allen in januari de acceptgirokaart ontvangen? Zouden zij die nog niet betaald hebben, dit alsnog zo spoedig mogelijk willen doen. Anders moeten we over enige tijd weer herinneringskaarten versturen, dat kost ons veel tijd en u extra geld. Heeft u de acceptgirokaart niet meer kunt u uiteraard ook met uw eigen kaart per giro of bank betalen.

De geschrokken administrateur: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

We willen ook op deze plaats nog even wijzen op de aankondiging van de **Ontmoetingsdag** DV zaterdag 9 april a.s.. We hopen dat dit nummer tijdig in het bezit van onze lezers komt, anders komt deze opwekking te laat. Doch alles wordt gedaan, ook bij de drukkerij, om dit blad nog vóór de ontmoetingsdag in het bezit van onze lezers te doen komen. Ook willen we vragen goede aandacht te schenken aan het bovenstaande bericht van de administratie. Negenhonderd lezers hebben de lopende jaargang nog niet betaald. Die 900 abonnees kosten ons wel ongeveer het dubbele van het abonnementsgeld, dus wel f18.000,-. We menen te mogen vertrouwen dat onze lezers, die dat tot nu toe niet gedaan hebben, alsnog spoed betrachten met de betaling. Er is nu eenmaal een financiële kant aan de uitgave van ons blad. Het doet ons daarom altijd bijzonder goed dat de collecten op onze ontmoetingsdagen voor zichzelf spreken. De administratie ziet met belangstelling uit en de redactie ook.

B.

king wordt bepaald door het woord „bara” (scheppen), en zo ook omgekeerd. Het is een begin dat gekenmerkt wordt door scheppen, en het is een scheppen dat gekenmerkt wordt door het begin. Hier betekent het „het absolute begin”.

Dit wordt vrij algemeen aanvaard. Dit is niet alleen de mening van conservatieve geleerden. V. Schmidt o.a. verklaart het zo in zijn werk over de schepping „The Priestly Code” (Het Priesterlijke Wetboek). Dat is een zeer radicaal werk. Toch verklaart hij deze uitdrukking als het absolute begin. In Leipzig hoorde ik Prof. Karl Elliger dit vers op de zelfde wijze uiteenzetten. Het is een vermelding van het absolute begin, zoals eveneens Johannes aan het begin van zijn Evangelie de uitdrukking in de beginne overneemt en daarmee verwijst naar het absolute begin.

Het Woord „Schiep”

„In de beginne schiep God”. Het werkwoord dat hier voor scheppen gebezigd wordt, is een

werkwoord dat alleen gebruikt wordt met God als het onderwerp. Nooit lezen we in de Bijbel dat een mens schept. Het is God die schiep. Hij heeft de hemel en de aarde geschapen.

Voorts wordt het woord gebruikt voor de vervaardiging van iets dat fundamenteel nieuw is. God schiep de hemel en de aarde. God schiep de grote zeemonsters. God schiep de mens. In het laatste gedeelte van de profetie van Jesaja wordt het woord gebruikt waar God spreekt van de schepping van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Bovendien, als er in de schepping ooit materiaal is gebruikt, wordt het materiaal nooit genoemd. We lezen in de Bijbel, bijvoorbeeld, nooit dat God de mens schiep uit het stof der aarde. In plaats daarvan lezen we: „De Heere God had de mens geformeerd uit het stof der aarde”. (Gen. 2:7). Een ander woord wordt hier gebruikt. Maar het woord „bara” (scheppen) is beperkter in draagwijdte dan het Engelse woord create (scheppen). Wij gebruiken het woord „schepping” vrij algemeen. Wij duiden haast alles aan als een **schepping**, of het nu een auto of een huis betreft, of iets anders. Alleen als wij het in een theologische zin gebruiken, beperken wij de betekenis tot de leer van de schepping. Maar het Hebreeuwse woord „bara” wordt alleen gebruikt met de door mij genoemde beperkingen. Dus hebben we hier te maken met het feit van de absolute schepping.

God en de Wereld

„God schiep de hemel en de aarde”. Wat betekenen de woorden?

Wellicht kunnen we de betekenis bepalen door eerst aan te tonen wat de woorden niet betekenen.

Ze betekenen niet dat God een deel van Zichzelf tot de hemelen en de aarde formeerde. De hemelen en de aarde zijn niet geschapen uit een uitvloeisel (emanatie) van God. Zij zijn ook geen uitvloeisel van God. De woorden betekenen zeker niet dat het materiaal voor de schepping reeds aanwezig was. Maar enkel dat God het bestaan wilde van wat eerder geen bestaan had. U en ik kunnen dat niet begrijpen, want wij zijn eindig, wij zijn schepselen. Alléén God kan scheppen. Dit is in een zekere zin de fundamentele leer van de gehele Christenheid.

Als men over geloof in God spreekt, over wat soort God spreekt men dan? De God van de Bijbel is de God die scheppen kan. Het is goed om hier eens over na te denken, want de gedachte overweldigt ons gewoonweg

Wij kunnen niet scheppen. Als wij iets willen maken, hebben we materiaal nodig. En wat wij werkelijk doen is het bewerken en het vormen in iets anders. Wij zijn vakmensen, geen scheppers. Wij kunnen niet doen wat God gedaan heeft. Maar God Almachtig heeft enkel gewild, dat er dingen gaan gebeuren, dat zij plotseling in aanschijn komen. Wij kunnen dat alleen geloven, omdat wij God vertrouwen. Wij hebben geloof in Hem. Wij weten niet hoe het mogelijk is. Wij kunnen het niet uitleggen. Er zijn geen overeenkomstige gevallen, waarmee we het zouden kunnen verklaren. Maar we moeten het geloven, anders is de God in wie wij geloven, eenvoudig een deel van het werelds proces, een deel van dat proces, waarin wij ons opgeslokt vinden. En als dat zo is, is Hij geen God die ons kan helpen. Als Hij maar een weinig groter is dan wij zijn, als Hij slechts een grote broer en niets meer is, als Hij alleen maar een deel van het geheel is, dan zijn wij daarin allemaal verenigd, God, u en ik en dan zijn er geen normen. Dan is niets zeker en absoluut. Het is iedereen voor zichzelf, en alle moderne filosofieën en ideeën die tegenwoordig verspreid worden, een nieuwe zedenleer, een nieuwe theologie, enzovoort, zijn alle volkomen toelaatbaar als God slechts een deel van het wereld proces is. Als dit zo is, doet het er niet toe, of Hij dood of in leven is. Hij kan ons niet helpen. Laat ons leven voor dit ogenblik, laten we leven voor ons plezier. Er bestaat geen absoluut iemand of iets. Er is geen norm voor de zeden, want alles verandert. Wat vandaag goed is, kan morgen verkeerd zijn. Laten we dus door het leven gaan zo goed als het kan.

De Bijbel spreekt zo niet. Zij leert ons dat God alle dingen heeft geschapen. Daarom heeft het leven zin. En daarom zijn er absolute normen die niet veranderen. God vertelt ons wat goed en wat verkeerd is. En daarom heeft het leven betekenis. Dat is de reden waarom

u en ik, die in deze God geloven, kunnen zeggen, dat het hoofddoel van ons bestaan is, om Hem voor eeuwig te verheerlijken en te genieten. Indien deze God de Schepper is, dan moeten wij tot Zijn eer leven. Hij schiep de hemel en de aarde.

Let nu op het zinsdeel „de hemel en de aarde”. Dit betekent alle dingen en in het bijzonder de aarde. Het woord „hemel” in het eerste vers van Genesis betekent alle dingen anders dan de aarde. Het voegwoord „en” stelt het voorwerp afzonderlijk.

Een ander voorbeeld hiervan vinden we in het eerste vers van de Profeet Jesaja. Daar staat het visioen dat Jesaja zag, betreffende Juda en Jeruzalem. Het betrof Juda, doch in het bijzonder Jeruzalem. Zo schiep God de hemel en in het bijzonder de aarde. Zo gaat het tweede vers door met het thema: „En de aarde . . .”

Tenslotte, stellen we dus dat het eerste vers van Genesis Een een algemene samenvattende vermelding is van het feit der schepping, zoals niet gevonden wordt in het Babylonische verhaal, noch in enig ander verhaal uit de oudheid.

Alleen in het eerste hoofdstuk van Genesis komt deze vermelding voor.

N.B. Het copyright van deze vertaling van „In the Beginning” door Prof. Dr. E.J. Young berust bij „the Banner of Truth Trust”.

Leven naar Gods wil

11.

Het gesprek met elkaar

We hadden het vorige keer over het geschrift vanuit de Gereformeerde Kerken verschenen over het huwelijk en andere „relaties” met de titel „In liefde trouw zijn”. Aan de eigenlijke inhoud zijn we nog niet toegekomen. Daar komen we nu aan toe als ik eerst eens iets wil zeggen over de opzet van dit werkje. Het is belangrijk daar niet aan voorbij te gaan. Ik kan me begrijpen dat sommigen zeggen: wat interesseert het ons wat te horen over de formele zijde van dit geschrift! U zult meer belangstellen in de inhoud. Maar u zult het merken dat de manier van omgaan met dit boekje, zoals die wordt aanbevolen niet alleen een formele zaak is, maar al heel veel zegt over de meningen, die erin worden weergegeven en aanbevolen en die, laat ik het maar gelijk zeggen, ronduit ontstellend zijn. Als dat niet zo was zou ik er zelf ook niet over denken om ook maar één woord te zeggen over de wijze, waarop dit rapport gebruikt wil worden.

We behoeven niet lang te raden naar de opzet van dit geschrift. Ieder die het leest weet het eigenlijk al meteen. Het dient voor gesprekken binnen de gemeente over de relaties binnen en buiten het huwelijk. Duidelijk wordt dit al benadrukt in een inleidend hoofdstuk onder de titel „hoe dit boekje te gebruiken?” Gehoopt wordt dat het allereerst voor zichzelf gelezen wordt om goed kennis te nemen van de inhoud. Maar de uiteindelijke bedoeling is toch: het gesprek onder elkaar over deze materie. Het inleidende hoofdstuk geeft daarom ook allerlei nuttige aanwijzingen voor het gesprek als zodanig. Er moet een goede gespreksleiding zijn, een behoorlijke taakverdeling, een gerichte behandeling van de stof enz. Zulke wenken zijn wel bekend aan ieder die op welk terrein ook vandaag met „gesprekken” te doen krijgt. Een bijzondere wenk, die hier ook gegeven wordt, is die van het bewaren van de „vertrouwelijkheid” binnen de kring. Het gaat immers over intieme onderwerpen en alles wat ieder binnen zo’n kring daarover zegt kan nu eenmaal niet naar buiten komen. Dat is te begrijpen, al zeg ik er graag bij dat ik op dit gebied voor een vertrouwelijkheid binnen de kleinste kring ben. De goede verstaander zal wel begrijpen wat ik daarmee bedoel.

De boven genoemde opzet van „in liefde trouw zijn” spreekt overigens in het geheel. Overal komt u na elke paragraaf een aantal gesprekssuggesties tegen. Deze bevatten een korte samenvatting van de inhoud van zo’n paragraaf, misschien beter gezegd een soort conclusie met een aantal vragen. Deze suggesties bedoelen het gesprek op gang te krijgen en daaraan een zekere leiding te geven, al blijft het mogelijk dat het op een andere manier gebeurt.

Nu zult u misschien zeggen: wat is tegen zo’n

opzet? Het is toch een goede zaak, als we de problemen van deze tijd samen bespreken. Het mag toch wel gespreksstof zijn hoe vandaag naar Gods geboden geleefd wordt! Er worden, zult u erbij zeggen, wel mindere gesprekken gevoerd, die meer op roddelen en lasteren lijken, soms onder vrome schijn, dan op opbouwende gesprekken. Dat laatste zal ik niet ontkennen. Ook wil ik niet zeggen dat we het gesprek als zodanig moeten verwerpen. Gesprekken kunnen goed zijn en nuttig. Ze kunnen er zijn op de catechisatie. Er is in zekere zin een gesprek als een catechisant over een bepaald onderwerp wat vraagt en daarop geantwoord wordt, terwijl soms ook anderen hun mening geven. Er zijn gesprekken op de verenigingen over bepaalde onderwerpen. Hier en daar worden in grotere gemeenten wijk-avonden gehouden, waar ook vragen kunnen worden gesteld en besproken. Er zal onder ons over noodzaak en nut wel verschillend gedacht kunnen worden. Dat raakt de zaak niet waarom het hier gaat. Wat de zaak wél raakt is niet alleen of er bij zulke „gesprekken” goede leiding is, nog meer of het gezag blijft spreken. En dan bedoel ik niet het gezag van een mens, al kan dat eraan verbonden zijn in de goede zin zoals op de catechisatie, maar het gezag van Gods Woord. Wie het gezag van Gods Woord loslaat in zo’n „gesprek” heeft zich zelf en daarmee het gesprek binnen de kerk al veroordeeld. Dan komen meningen naast of tegen over elkaar te staan en spreekt het Woord van God niet meer. We zouden in dit geval kunnen zeggen: dan spreken de geboden Gods niet meer.

En nu moeten we eerlijk zeggen dat de wijze waarop in dit geschrift over het gesprek met elkaar gesproken wordt nooit aanvaard mag worden. Het begint al met de „inzet” tot dit gesprek. In het inleidend hoofdstuk wordt gesproken van een kring, waarin ambtsdragers en andere gemeenteleden, jongeren en ouderen, gehuwden en niet-gehuwden bij elkaar komen. Dat lijkt natuurlijk mooi. Maar het rapport laat verder duidelijk zien wat dit inhoudt. Het is de bedoeling dat tot zo’n gesprek worden uitgenodigd, gehuwden maar ook zij, die onwettig **samenwonen**, op welke manier dan ook. **Het gesprek heeft immers alleen zin als allen aan het woord kunnen komen in welke „relatie” men ook met elkaar leeft.** Het is zonder meer duidelijk dat het hier niet om ongehuwden in de zin van alleenstaanden gaat zonder enige relatie of om weduwen enz. Nee, binnen deze kring moeten de verhalen gehoord worden van mensen, die „vraagtekens plaatsen bij de traditionele normen . . .” Er staan in dit boekje enkele verhalen van zulke mensen. Er is niet bij vermeld dat ze in zo’n gesprekskring gedaan zijn, maar het geheel laat toch bevroeden dat deze verhalen daar juist verwacht worden. Een willen we hier overnemen: „Voor mij als ongehuwde is het erg moeilijk om mijn eigen verhaal te vertellen. In feite behoor ik als ongehuwde niets te vertellen te hebben over relaties en seksualiteit. Ik heb op dit moment een vriend en als wij bij elkaar zijn beleven we dat fijn en intens. Wij zijn niet van plan om samen te gaan wonen. Wat wil je: ik ben halverwege de veertig en heb een eigen leven opgebouwd met fijne mensen om mee om te gaan. Ik heb een baan en ik woon prima. Dat geef je niet zomaar op. In het begin durfde ik niet vrij-uit over mijn relatie te praten. Want het is niet zo vanzelfsprekend dat je als ongehuwde ook relaties kunt hebben, waarin je intimiteit en **sexualiteit beleeft**. Ik geniet daar nu meer van, omdat ik het voor mezelf als goed ervaar. Maar dat was niet gemakkelijk. In de „traditionele moraal” mag sex toch alleen binnen het officiële huwelijk?”

Zoiets horen we uit de mond van een van hen die, zoals we in dit rapport ook kunnen lezen, „met een schok tegen de geldende regels zijn opgelopen”. Ze hebben „door een diepe crisis heen een nieuwe identiteit gevonden”. „t Spijt me dat ik van die „schok” een andere gedachte heb en van die „crisis” ook. Het moet alleen al benauwen dat dit kan: een gesprekskring, waarin men met allerlei zondige verhoudingen bij elkaar zit en elkaar aanvaardt. Dat laatste is het. Ik zeg niet dat men allés zonder meer aanvaardt, maar wel allén. Daar moet je van te voren van uitgaan. Ik ga nu maar voorbij aan het idealistisch standpunt dat men daar al heeft over het onder elkaar zijn maar het is wel erg als dat rustig doorgaat in een samenkomen met hen, die vermaand dienen te worden. Daar is wel

een gesprek voor nodig maar dan een gesprek buiten zo'n kring.

Er is nog een veel groter bezwaar tegen zo'n gesprek. Hier wordt niet uitgegaan van het gezaghebbende Woord van God. De waarheid van Gods Woord staat niet tevoren vast of liever de waarheid wordt verstaan in 't licht van het rapport „God met ons”. Dat betekent hier dat we de geboden Gods niet zonder meer als norm voor het leven moeten aanvaarden, in dit geval het zevende gebod: Gij zult niet echtbreken. Het betekent ook dat het Woord Gods dat over het huwelijk spreekt niet zonder meer voor ons maatgevend is. Van te voren staat het al vast dat niet de duidelijke taal van Gods Woord beslissend moet zijn in al de z.g.n. relaties van mensen onder elkaar. Voeg daar ook nog bij dat zo'n gesprek een schakel is in het etisch beraad van de gemeente. In feite vallen dáár mede de beslissingen of men het goed doet of niet binnen de samenlevingsvorm die men onderhoudt. Men kan en zal van elkaar leren. Zo zal er een nieuwe levensvorm komen, die spreekt tot de wereld. Maar hoe zal dat kunnen als het Woord Gods niet alles te zeggen heeft en er niet door Gods Geest gebogen wordt onder dat Woord?

Van zo'n gesprek is niets te verwachten. Erger: zo'n gesprek is bij voorbaat veroordeeld!

D. Slagboom.

Gezinsvorming

3.

In zijn brief aan de gemeente van de Kollossenzen schrijft Paulus: Waarom ook wij niet ophouden voor u te bidden en te begeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand; opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God (Koll. 1 : 9, 10).

Daar gaat het om: om de kennis van Zijn wil! Zo alleen kunnen wij wandelen „waardiglijk den Heere”. En die wil van God is ons geopenbaard. Wij kunnen te weten komen wat de Heere van ons vraagt ook m.b.t. de gezinsvorming.

Al in het eerste hoofdstuk van de Bijbel lezen wij over de noodzaak van de stichting van een gezin. Ik lees in Gen. 1 : 28 het volgende: „En God zegende hen, (d.i. de eerste mensen die Hij als man en vrouw geschapen heeft) en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt”. Eerst lezen we: God zegende hen en direkt daarop volgen de woorden: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt. Dat betekent dus in de eerste plaats dat de vruchtbaarheid en de vermenigvuldiging, dus het krijgen van kinderen een zegen is en niet een straf of een hindernis voor de menselijke zelf-ontplooiing zoals sommigen in onze dagen willen doen geloven. Neen, de vruchtbaarheid en de vermenigvuldiging is een zegen van God.

Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt. Dat is vervolgens ook een opdracht. Het wordt in de gebiedende wijs door God gesproken. God spreekt de mens toe en vanaf dat ogenblik is hij ook verantwoordelijk. Hij kan nu niet meer met een gerust hart zeggen: Ik „neem” geen kinderen. Iemand heeft de woorden uit Gen. 1 : 28, Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, weleens genoemd: een zegenend bevel van God. Gezinsuitbreiding is dus een zegen én een opdracht, waartegenover de mens verantwoordelijkheid draagt.

Deze roeping tot gezinsvorming vond plaats voor de zondeval. Maar ook daarna herhaalt God deze roeping. Na de zondvloed spreekt God tot Noach deze woorden: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde! (Gen. 9 : 1). Ook Abraham krijgt deze opdracht: „Voorts zeide God tot hem: Ik ben God de Almachtige! wees vruchtbaar, en vermenigvuldig! Een volk, ja, een hoop der volken zal uit u worden, en koningen zullen uit uw lenden voortkomen (Gen. 35 : 11).

Ook in het Nieuwe Testament blijft de roeping voor de gehuwden om gezinnen te vormen. Aan Timotheüs schrijft Paulus: En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest. Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid (1 Tim. 2 : 14, 15).

In 1 Tim. 5 : 14 schrijft hij: Ik wil dat de jonge

weduwen huwelijken, kinderen telen en het huis regeren.

Trouwen is voor iedereen niet een gebod. Als iemand ongetrouwd blijft b.v. om zich met des te meer inzet aan de dienst van God te wijden, is dat Bijbels geoorloofd. Blijft of is hij of zij ongetrouwd dan moet hij of zij zich ook van de geslachtsgemeenschap onthouden. Die buiten het huwelijk geslachtsgemeenschap onderhoudt, komt in konflikt met Gods eigen Woord. Dus: Eerst „vader en moeder verlaten” (een staande uitdrukking voor het huwen) dan pas één vlees worden in de diepste en breedste zin van het Woord.

Maar als men eenmaal getrouwd is, dan moet men ook de verantwoordelijkheid willen dragen die uit het huwelijk voortvloeit en dat is de vorming van een gezin. Zo zal de vrouw zalig worden in kinderen te baren indien zij blijft in het geloof, de liefde en de heiligmaking.

Waarom trouwt men dus eigenlijk? Er zijn verschillende antwoorden te geven:

1. om de eenzaamheid op te heffen. De Heere heeft gezegd: Het is niet goed dat de mens alleen zij. Ik zal hem een hulpe maken die als tegen hem over zij (Gen. 2 : 18);
2. opdat het huwelijk een afschaduwing zij van het Verbond tussen Christus en Zijn Gemeente (Ef. 5 : 22 e.v.);
3. met het oog op het vervullen van Zijn opdracht de aarde te vervullen en te onderwerpen (Gen. 1 : 28). Prof. Velema schrijft ten dezen: de mens kan de taak die God hen oplegt alléén niet af;
4. met het oog op het Koninkrijk Gods.

Daarover iets uitvoeriger. Christus, verhoogd door de rechterhand Gods, heeft alle macht verkregen in de hemel en op de aarde. Hij richt door Woord en Geest Zijn Koninkrijk op. Van dat Koninkrijk word ik alleen een onderdaan krachtens Gods vrijmachtig welbehagen, door wedergeboorte en geloof. Dit alles zal leiden tot gehoorzaamheid aan deze Koning en verheerlijking van God. Zij het alles in beginsel. Vervolgens: In de veelheid van de onderdanen wordt de Koning der Kerk verheerlijkt.

Er moet op aarde een Gemeente van Christus zijn, een volk dat Zijn lof zal vertellen.

Uiteraard weten wij van tevoren niet of onze kinderen tot die levende Kerk zullen behoren. Het is echter wel Gods geopenbaarde wil dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddelozen. Deze wetenschap heeft ook in verleden tijden vaders en moeders uitgedreven naar de troon der genade om door een geschonken geloof God aan te roepen om de vervulling van Zijn toezeggingen, om het teken van de Doop te vervullen in de zaak zelf, n.l. de reinigmaking van de zonden. Om in die weg het Koninkrijk van Zijn genade in het leven van hun kinderen te doen komen.

Stel nu het geval dat wij als ouders zouden besluiten om „geen kinderen te nemen”, dan zou door eigen schuld dat Koninkrijk Gods worden tegengestaan, zoals dit gebeurde in de tijd van Israëls verdrukking in Egypte, waar de kleine jongetjes in de Nijl verdronken werden. Het was ten diepste een aanval van de vorst der duisternis op het Koninkrijk Gods. Zoals dit nog gebeurt door de abortus provocatus, die ook in „christelijke” kringen steeds makkelijker geaccepteerd wordt. Een gruwel voor God!

Overigens is dit natuurlijk allemaal nogal menselijk gesproken. Want vanuit Gods eeuwig welbehagen gezien zullen alle uitverkorenen zalig worden. Maar ook hier willen we de menselijke verantwoordelijkheid niet veronachtzamen. Het is nu eenmaal een feit dat ongeboren mensen ook niet bekeerd worden, en zo Gods Koninkrijk uitgebreid.

Terecht wijst prof. Douma op de instelling van het christelijk echtpaar: Leven zij voor zichzelf of wensen ze te staan in de dienst van Christus' werk. Deze vragen leggen we de lezer(es) ook voor.

Ds. L.W. van der Meij.

Voor de jeugd Het Zonnekind 56

Beste jongelui!

„Als hij kwam te Lechi, zo juichten de Filistijnen hem tegemoet; maar de Geest des HEEREN werd vaardig over hem; en de touwen die aan zijn armen

waren, werden als linnen draden, die van het vuur gebrand zijn en zijn banden versmolten van zijn handen; en hij vond een vochtig ezelskinnebakken en hij strekte zijn hand uit en nam het, en sloeg daarmede duizend man.”

Richt. 15 : 14, 15.

We weten nog dat Simson gebonden werd met twee nieuwe touwen. De mannen van Juda namen geen halve maatregelen. Zij waren maar graag zeker van hun zaak. Trouwe dienaars als zij waren van de Filistijnen, wilden zij tegenover hun bezetters geen figuur slaan, of het zou een goed moeten wezen.

Ik zie in mijn gedachten Simson staan. De touwen zijn verschillende keren om zijn armen gewonden. Hij is knap als hij zich daaruit verlossen kan. Hij is geheel machteloos. Zo lijkt het althans wel.

Zo gaan de mannen van Juda met hun prooi naar Lechi. Daar bevonden zich de Filistijnen. Zij verkeerden in spanning. Zouden de mannen van Juda Simson, hun vijand kunnen uitleveren? Zij verheugden zich er reeds bij voorbaat op, al zal het een verheuging met beving geweest zijn. Want je kon toch eigenlijk nog maar nooit weten.

Dat is zo echt weer een gedrag van de wereld. Zij behaalt naar het schijnt, iedere keer weer nieuwe overwinningen in haar strijd tegen de Heere en Zijn volk. De wetenschap klimt steeds hoger. En men denkt steeds meer bewijzen gevonden te hebben, dat je het met God en Zijn Woord toch niet zo nauw behoeft te nemen. Het is nu wel zo ongeveer zeker dat Hij niet bestaat, al zou men er nog aan twifelen. Doch helemaal zeker is men er toch niet van. Als het er op aan komt, is er toch altijd nog een zekere vrees in het hart, dat men bezig is te strijden tegen een onzichtbare macht, waarin men wel zegt niet te geloven, maar die er dan toch is, en die er, in 't schema van de wereld gedacht, toch nog wel eens zou kunnen zijn. Als jullie niet blind door de wereld gaan, kun je die „verheuging met beving” overal waarnemen. Men is bang van zijn eigen vernuft. Men gevoelt dat men zichzelf op een krater geplaatst heeft, en men weet maar nooit wat die nog eens gaat doen.

Simson gebonden. De meerdere Simson is ook gebonden. De evangelisten verhalen het ons: „en zij bonden Hem.” Ja ook Hem! Dat is de Heere Jezus Christus. Simson was uiteindelijk maar een mens van gelijke beweging gelijk alle anderen. Hij was in zonden ontvangen en geboren en dadelijke zonden had hij vele. We hebben er al eerder kennis mee gemaakt.

De meerdere Simson, was ook een mens. Hij is geworden onzer een. En toch was Hij onderscheiden van alle mensen. Want Hij was niet alleen de zoon van Maria, ontvangen van de Heilige Geest, en dus zondeloos geboren, maar Hij was ook de Zoon van God. Ja, Hij was Zelf God. Hij kon zeggen: Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien, want Ik en de Vader zijn één. En Hem hebben zij ook gebonden. Men heeft in de hof van Gethsemané geen halve maatregelen genomen. Reken er op dat ze de touwen vast hebben aangesnoerd. Ontkomen was nu voor Hem, menselijkerwijs gesproken, onmogelijk.

En waarom liet Hij dat toe? Je kunt nog verder vragen: Waarom liet God dat toe? Omdat de Vader en de Zoon en de Heilige Geest het in de Goddelijke Drieëenheid het er over eens geworden waren, dat de Zoon Zich zou laten binden, opdat Hij ons zou ontbinden. Zo staat het zo schoon in het aloude avondmaalsformulier.

Hebben jullie daar al eens bij stil gestaan? Hij gebonden, opdat Hij ons zou ontbinden. Zijn wij dan ook gebonden, vraagt mogelijk iemand. Inderdaad, wij allen zijn gebonden in de banden van de Satan, de zonde, de wereld en de dood. Een geestelijke dode gevoelt dat niet. Die lacht er om, als je deze dingen tot hem zegt. Hij antwoordt dan rustig: Het zal met mij wel schikken. Ik gebonden? Ik gevoel me zo vrij als een vogeltje in de lucht. Er zijn er ook die het rechtzinnig belijden dat zij gebonden zijn. Doch zij hebben er in het minst geen last van. Want zij gaan ook vrolijk door de wereld. Zij bewegen zich vrij en blij. Doch er is ook een volk dat door Gods Geest levend gemaakt is. En de levenden gaan de banden gevoelen. Zij gevoelen dat zij aan de Satan gebonden zitten. Zij kunnen zich onmogelijk van hem losmaken. Zo is het ook met de zonden. Die knellen als onverbreekelijke banden om hun ledematen. Machteloos gevoelen zij zich in de

strijd daartegen. Zo is het ook met de wereld. Die zouden zij wel willen ontvluchten, doch ze zitten met duizend banden er aan vast. Zij kunnen er niet uit. En als zij zich zoeken af te zonderen van de wereld, dan is het alsof die in hun binnenste de kop opsteekt. En de dood benauwd hen. Zij gevoelen zich dodelijk ongelukkig. Psalm 116:2 kunnen zij heel goed begrijpen:

*Ik lag gekneld in banden van de dood
Daar d' angst der hel mij alle troost deed missen;
Ik was benauwd, omringd door droef-
tenissen,
En riep de Heer dus aan in al mijn nood:
„Och HEER, och wierd mijn ziel door U
gered...”*

Kunnen jullie dat ook begrijpen? Weten jullie bij beleving wat dat zeggen wil? Wat is het dan een wonder als de Heilige Geest er de ogen voor ontsluit dat de Heere Jezus Zich heeft laten binden, opdat Hij ons zou ontbinden. Dat wordt dan ook toegepast, zodanig dat de banden er door verbroken worden. Wanneer men het geloofsoog op Hem mag slaan, die dierbare Borg en Zaligmaker, dan moet de Satan wijken. Dan wordt daardoor ook de kracht der zonden gebroken, terwijl de wereld op de vlucht gaat en zelfs de dood als voor een ogenblik zijn verschrikkingen heeft verloren. Dan wordt beleefd: Wie de Zoon zal hebben vrijgemaakt, die zal waarlijk vrij zijn. Doch daar het geloof niet altijd op hetzelfde pijl staat, worden er ook andere tijden in het leven gekend.

Tijden van donkerheid en duisternis. Doch de tijden waarin het licht is, ontbreken dan toch ook niet. Gelukkig die er weet van hebben. Je bent er nooit te oud voor om het te leren en ook nooit te jong. Elk die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot, wordt van dat heil, die weldaan deelgenoot. En God zal ze groter maken...

Toen de mannen van Juda met hun prooi te Lechi kwamen waar de Filistijnen gelegerd waren, gingen zij hen juichend tegemoet. De Filistijnen dachten: Nu hebben we hem. Hij zal ons nu niet meer ontglippen. Hij zit stevig in de banden.

Als het aan Simson alleen gelegen had, dan was hij inderdaad een prooi van de Filistijnen geworden. Doch de HEERE staat altijd voor Zijn eigen werk in. Hij heeft Simson geroepen. En Hij Die roept is getrouwd, Die het ook doen zal. Wat is dat een voorrecht als men dat in z'n leven weten mag.

Dat is het ondoorgrondelijke wonder, waarop de knechten des HEEREN, die door Hem waarlijk geroepen zijn, steeds weer mogen terugvallen. Hij is een trouwhoudend God. Dat wordt niet alleen door de waarlijk geroepen knechten onderschreven, maar ook door alle kinderen van God. De trouw van God is daarom voor een ieder van Gods kinderen wel een van Zijn meest geroemde deugden.

De Geest des HEEREN werd vaardig over hem, toen hij in het gezicht van de vijanden kwam. En de nieuwe touwen verbrandden als linnen draden door het vuur. Zij smolten van zijn armen en handen af. Hij die gebonden was, stond als een vrij man tegenover hen. Hij was ook een man van ongekende kracht. Hij vond een ezelskinnebakken en sloeg er mede in op de Filistijnen. Zij werden allemaal verslagen. Wel duizend man. We zullen dat getal wel niet letterlijk moeten nemen doch het wordt hier als een zeker getal genoemd om er een onzekere hoeveelheid door uit te drukken, gelijk dat meermalen in de Schrift voorkomt.

Wat ons in Simson te zien gegeven wordt, is in Christus vervuld. Men dacht ook van Hem af te wezen, toen men Hem tenslotte in de kluisters van de dood besloten had. Doch Hij brak alle banden en stond ten derde dage wederom op uit de doden. Hij heeft daardoor alle vijanden verslagen, ja de dood zelf verslagen. Hij stond als een HEERE op tot de strijd; Om al Zijn haters wijd en zijd; Verjaagd, verstrooid te doen zuchten. Hoe trots Zijn vijand wezen mocht; Hij moest voor Zijn ontzaglijk oog, al sidderende vluchten...

Wat zijn de psalmen toch rijk, als ze toegepast worden aan het hart. Of, om het nog anders te zeggen: Wanneer je je eigen leven er in verklaard moogt zien. Want zo wordt het nog beleefd, wanneer na tijden van duisternis en gevangenschap, geestelijk, de banden gebroken worden. Dan gaat men in vrijheid uit.

*Och HEER, ik ben, o ja ik ben Uw knecht.
Uw dienstmaagds zoon; Gij slaaktet mijne banden;
Dies doe ik U gewillig offeranden.
Van lof en dank U plechtig toegezegd.*

Dat wordt dan de taal van het hart. Ook van jullie hart?

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Uitgaven van de Gereformeerde Bijbelstichting

We vragen hier geen aandacht voor het blad Standvastig, dat eens per kwartaal verschijnt, waarin de G.B.S. zich presenteert en evenmin voor de kalender van deze stichting, die ook het doel daarvan moet dienen, namelijk de handhaving van de Statenvertaling, maar voor een paar andere uitgaven van de stichting en wel:

1. Statenvertaling contra Nieuwe Vertaling door A. Bergsma.

Sinds 1965 zijn er ruim 50 duizend exemplaren van deze brochure verkocht. Er is nog steeds veel vraag naar. Er zijn nu weer 10 duizend exemplaren gedrukt. De schrijver zegt in een begeleidend woord o.a.: Moge dan ook dit eenvoudige werkje ertoe bijdragen dat de liefde voor het onverminkte Woord Gods, dat wij in de Statenvertaling hebben, bestendigd en vermeerderd wordt.

Ds. M. Baan schreef indertijd een voorwoord, waaruit we het volgende overnemen:

't Gaat om de kernwaarden, de wezenswaarden der Schrift, dat deze niet aangetaast, verdoezeld, verzwakt, of geheel weg vertaald worden. Verder schrijft Ds. Baan: Juist omdat het bij het vertalen van de Heilige Schrift gaat over het bewaren van het zuivere Woord van God, is bezinning op de gevaren van de N. Vert. zeer nodig! Deze bezinning wordt van u gevraagd in de eenvoudige brochure die u thans wordt aangeboden.

In een naschrift zegt Ds. A.W. Verhoef o.a.: De kerken in ons vaderland, bijeen in de Synode te Dordrecht in de jaren 1618 en 1619 hebben in de 1e tot en met 13e zitting gesproken over het grote belang van een zuivere vertaling van Gods Woord. Door Gods genade is deze vertaling tot stand gekomen, en daarom zij er onder ons geen enkele behoefte aan een zgn. nieuwe vertaling. Waar nog bij komt dat deze vertaling op vele Schriftuurplaatsen de Waarheid, die naar de godzaligheid is als het zuivere werk des Geestes in het hart van dode zondaren, ontkracht. De lezing van deze eenvoudige brochure moge de liefde tot onze Statenvertaling verlevendigen en doe ons, mede daardoor, pal staan in een tijd waarin allerlei wind van leer de erve der vaderen tracht te overspoelen.

Laat dit genoeg zijn. Het is vooral ook voor onze jonge mensen van groot belang dat zij van deze brochure kennisnemen. Zij kost f 3,95, excl. porto.

Stichting Begeleidingscentrum
Gereformeerd Schoolonderwijs
Brederodehof 64, Postbus 317, 3340 AH H.I. Ambacht.

Het Bestuur van bovengenoemde Stichting roept gegadigden op voor de functie van

psycholoog/orthopedagoog (m/v)

met psycho-diagnostische bevoegdheid

Tot de taak van deze medewerker zal o.a. behoren:

- het onderzoeken van leerlingen in het kleuter- en lager onderwijs met leer- en/of gedragsmoeilijkheden;
- het verstrekken van adviezen aan scholen en ouders t.b.v. bedoelde leerlingen;
- het opstellen van handelingsplannen en het begeleiden bij de uitvoering hiervan in de praktijk.

De gedachten van het Bestuur gaan uit naar iemand met:

- een universitaire opleiding psychologie of orthopedagogiek;
- enige ervaring in het psycho-diagnostisch onderzoek van 4 tot 12 jarigen.

Van de sollicitanten wordt verwacht dat zij:

- instemmen met de grondslag van de Stichting: Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid (onverkort);
- dooplid of belijdend lid zijn van één der kerken die de grondslag en de doelstellingen van onze Stichting onderschrijft;
- bereid zijn om in deze functie mede gestalte te geven aan de schoolbegeleiding t.b.v. de bij het B.G.S. aangesloten reformatorische scholen.

De werktijden en het salaris zullen in onderling overleg worden vastgesteld. De indiensttreding zal kunnen plaatsvinden m.i.v. een nader overeen te komen datum.

Belangstellenden voor deze functie worden uitgenodigd hun sollicitatie, met vermelding van personalia, opleiding, ervaring en referenties binnen één week na het verschijnen van dit blad te zenden aan het Bestuur van de Stichting, Postbus 317, 3340 AH Hendrik Ido Ambacht.

Voor het verkrijgen van nadere inlichtingen kan men zich wenden tot de directeur dhr. N.J. Teerds; tel. kantoor 01858-8088.

Vorige sollicitaties blijven gehandhaafd.

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen, RUSTOORD voor eenzaam, herstellen, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dag in ere en bent u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.

1958 **25** 1983
jaar

**Interieur-
verzorging
B. Elderkamp**

Frankenoord 17
3079 LB Rotterdam
Tel.: 010 - 82 34 87

Meubelen, alle soorten vloerbedekking, Gordijnen, Bedden, Zonwering, rolgordijnen, horren. Vloerkleden en Perzen. Alle behang- en stoffeerwerk. Ook diepreiniging van Uw tapijt. Vrijblijvend komen wij bij U thuis met onze uitgebreide stalen-collecties. Tapijten worden gratis gelegd en voor vakwerk staan wij garant!

Bel ons voor een afspraak. Wij houden ons beleefd aanbevolen.

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

**PLAATS UW
ADVERTENTIES
IN
BEWAAR HET PAND**

Wel eens op
TEXEL
geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en... rust.

U kunt op

'DE VERRASSING'
gebruik maken van volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 270,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.

Ds. P. den Butter:

VOLK TUSSEN EEUWIGHEID EN EENZAAMHEID

„Aspecten van Gods wondervolle weg met Israël!”

In 7 hoofdstukken leest U over de **Verkiezing - Vervolging - Verblinden - Verwachting - Vergadering - Verlossing** en de **Vervulling** van Israël.

Royaal formaat, 258 pag., f 34,90.

Ook in de boekhandel verkrijgbaar.

BAAIJ BOEKHANDEL

Prinsessestraat 86, 2162 RR Lisse/Tel. 02521-16568